

hvis politiske Forhold overfor deres Meningsfæller jeg i øvrigt ikke skal beskæftige mig — jeg tror, at Offentlighedens og Vælgernes Dom over dem vil blive afsagt tilstrækkelig tydeligt. Men i denne Erklæring fra disse to Personer henvistes der til, at det da siddende Ministerium havde givet Løfte om Valg efter Krigen.

Den ærede første Ordfører i Dag oplæste et Brev, som er forelagt paa den socialdemokratiske Kongres. Jeg skal tillade mig at oplæse her i Tinget en Udtalelse fra det radikale Venstre, der findes i en lille Pjece, som udsendtes af Partiet i indtil 100 000 Eksemplarer før forrige Valg, og som hedder: Hvorfor Vælgerne bør stemme for Ministeriet Zahle. I denne staar der følgende: „Det er Ministeriets og det radikale Venstres Opfattelse, at naar Krigen er til Ende og de af Krigssituationen følgende Forhold tillader det, bør der foregaa nye Valg til Folketinget, hvor man upaavirket af ekstraordinære Forhold kan træffe sit Valg mellem de forskellige Partiers Anskuelser. Før dette nye Valg vil det være rigtigt at gennemføre en ny Valglov, der i højere Grad end den nuværende sikrer, at Partierne repræsenteres i Folketinget i Forhold til deres Vælgertal, og at Folketingets Flertal kommer til at svare til Vælgernes Flertal“. Gennem denne Partipjece er der givet vore Vælgere fuld Besked om, paa hvilket Standpunkt vi stod, og paa hvilket Grundlag de kunde give os deres Stemmer ved det Valg, som fandt Sted i 1918.

Valg straks, før man havde tilvejebragt en ærlig Valgordning, var i den her foreliggende Situation i ganske særlig Grad utilbørligt. Thi hvad er det, man fra forskellig Side har sagt? Det er dette, at der i for vort Folk og Land meget vigtige Spørgsmaal er en anden Anskuelse i Folket end den, som er repræsenteret i Folketinget, og at man derfor ønsker en Appel til Folketingets Vælgere. Men man underkender jo fuldkomment Appellens Betydning, hvis man lader den foregaa paa et Grundlag, der vil forvanske Resultatet. Jeg sætter, at man var gaaet til Valg om det sønderjydske Spørgsmaal og flere andre for dette Land vigtige Affærer paa Grundlag af en Valglov, der havde givet et demokratisk Flertal blandt Vælgere, men her i Folketinget havde givet et Flertal for moderate og konservative Partier — tror man saa, at der efter en Appel til Folkets Mening, som havde givet et saadant Resultat, kunde opnaas politisk Ro her i Landet? Nej, man kan være for-

visset om, at et saadant Valg vilde ikke give Ro her i Landet.

Derfor var et ærligt Grundlag for Valget under disse særlige Forhold af en ganske særlig Nødvendighed, og jeg glæder mig over, at den Forhandling, som foregaa her i Dag, og som slutter med Vedtagelsen af dette Lovforslag, viser, at de Krav, der blev udsendt hin Dag, den 28. Marts, om Valg straks, var uberettigede. Thi Vedtagelsen af det her foreliggende Forslag viser, at det var uberettiget at kræve Valg, før Valgloven var ændret.

Et Parti vidste, hvad disse Erklæringer skulde bruges til. Det var det Parti, som havde rejst en fanatisk Modstand mod at tilvejebringe en bedre Valglov. Partiet vidste, at den gældende Valglov, gennemført uden Alliance mellem radikale og Socialdemokrater, vilde efter deres Valgtal ved forrige Valg give dem en Styrke her i Tinget paa 52 Mandater, og at dette vilde være 10 mere, end de havde Krav paa. Det er for disse 10 uberettigede Mandater, at Venstre i et halvt Aar har ført den politiske Kamp og har ført den lige til det sidste; til Paaskenat paa Amalienborg.

Disse Erklæringer er Krisens Instrument her i Rigsdagen. Men Krisen kunde ikke nøjes med dette Instrument; der skulde andre til. Hvor disse er kommet fra, det ved jeg ikke med fuld Sikkerhed; men jeg har læst i et i Nordslesvig udkommende Blad, at Hr. Peter Grau ved sin Tilbagekomst for nylig fra København til Nordborg er blevet modtaget af en Deputation, der takkede ham for den store Gerning, han just havde fuldført. Han afviste ifølge det paagældende Referat ikke denne Tak; der synes altsaa i alt Fald at være præsteret visse Instrumenter til denne Krisens Tilvejebringelse i de Kredse, for hvilke Hr. Peter Grau er Ordfører.

Krisen begyndte med, at Venstres Formand og Venstres Finanslovdorfer tilkaldtes til Amalienborg. Det vilde nu for hele denne Sags Historie være af stor Betydning, om det ærede Medlem fra Ringkøbing (J. C. Christensen) — jeg ser, at det ærede Medlem fra Æbeltoft (N. Neergaard) paa denne Dag har foretrukket at være fraværende — vilde her give Oplysning om, hvad han om den ved disse Erklæringer fremkaldte Tilstand har sagt paa Amalienborg. Hvilke Slutninger der er blevet draget deraf, ved vi. Man har drøftet, hvad der foregik den Dag, og statsretlig betegnet det paa forskellig Maade. Jeg skal i Anledning af Ud-